

**ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA
KANTONA SARAJEVO**

**Informacija o investicijama
na području Kantona Sarajevo za 2012. godinu**

Direktor:

Hamdija Efendić, dipl.ing.arh.

Sarajevo, januar/siječanj 2014. godine

ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA KANTONA SARAJEVO
www.zavodzpr-sa.ba

Direktor:
Hamdija Efendić, dipl.ing.arh.

Koordinacija i obrada:
SEKTOR ZA PLANIRANJE DRUŠTVENO-EKONOMSKOG RAZVOJA
e-mail: ecc_sektor@zavodzpr-sa.ba

Pomoćnik direktora za planiranje društveno ekonomskog razvoja:
mr.sc. Maida Fetahagić

Šef službe za upravljanje i koordinaciju sredstava razvoja KS:
Ljiljana Misirača, dipl.ecc.

Šef službe za istraživanje i razvoj:
Gordana Memišević, dipl.ecc.

Priprema i obrada:
Ermina Čatić, dipl. ecc.
Edin Trgo, IT
Nihada Smajić, ekonomski tehničar

Sadržaj

Uvodne napomene

I Isplate za investicije na području Kantona Sarajevo

1. Isplate za investicije po osnovnim izvorima finansiranja	5
2. Isplate za investicije prema klasifikaciji djelatnosti	11

II Ostvarene investicije na području Kantona Sarajevo

1. Ostvarene investicije po tehničkoj strukturi	12
2. Ostvarene investicije prema klasifikaciji djelatnosti	19

Rezime

Izvori

Lista tabela

Tabela 1.	Isplate za investicije po osnovnim izvorima finansiranja Kantona Sarajevo	5
Tabela 2.	Isplate za investicije po osnovnim izvorima finansiranja Federacije BiH	5
Tabela 3.	Struktura isplata za investicije po osnovnim izvorima finansiranja Kantona Sarajevo i Federacije BiH u %	7
Tabela 4.	Struktura isplata za investicije Kantona Sarajevo i Federacije BiH u 2012. po KD	8
Tabela 5.	Isplate za investicije Kantona Sarajevo u 2012.	9
Tabela 6.	Struktura isplata za investicije Kantona Sarajevo u 2012. prema KD	10
Tabela 7.	Struktura isplata za investicije Kantona Sarajevo prema izvorima i KD u 2012.	11
Tabela 8.	Ostvarene investicije u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi Kantona Sarajevo	12
Tabela 9.	Ostvarene investicije u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi Federacije BiH	13
Tabela 10.	Struktura ostvarenih investicija po tehničkoj strukturi Kantona Sarajevo i Federacije BiH	14
Tabela 11.	Struktura ostvarenih investicija Kantona Sarajevo i Federacije BiH prema KD u 2012.	15
Tabela 12.	Ostvarene investicije u nova stalna sredstva Kantona Sarajevo prema KD po tehničkoj strukturi u 2012.	16
Tabela 13.	Struktura ostvarenih investicija u nova stalna sredstva KS prema KD u 2012.	17
Tabela 14.	Ostvarene investicije u nova stalna sredstva KS prema tehničkoj strukturi u 2012.	19

Lista grafova

Graf 1	Indeksi isplata za investicije 2012./2011.	6
Graf 2.	Učešće isplata za investicije Kantona Sarajevo u FBiH	6
Graf 3.	Struktura isplata ukupnih investicija prema izvorima sredstava u 2012. (%)	7
Graf 4.	Struktura ukupnih isplata za investicije po djelatnosti investitora u 2012. (%)	10
Graf 5.	Indeksi ostvarenih investicija 2012./2011. po tehničkoj strukturi	13
Graf 6.	Učešće ostvarenih investicija Kantona Sarajevo u FBiH	14
Graf 7.	Struktura ukupno ostvarenih investicija prema namjeni ulaganja u KS u 2012. (%)	17
Graf 8.	Tehnička struktura ostvarenih investicija u 2012.	18

Šifarnik Klasifikacije djelatnosti BiH 2010.

A Poljoprivreda, lov i šumarstvo
 B Vađenje ruda i kamena
 C Prerađivačka industrija
 D Prizvodnja i snabdijevanje energijom
 E Snabdijevanje vodom
 F Građevinarstvo
 G Trgovina na veliko i malo
 H Prijevoz i skladištenje
 I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo
 J Informacije i komunikacije
 K Finansijske djelatnosti i osiguranje
 L Poslovanje nekretninama
 M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti
 N Administrativne i službene djelatnosti
 O Javna uprava i odbrana
 P Obrazovanje
 Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite
 R Umjetnost, zabava i rekreacija
 S Ostale uslužne djelatnosti
 00 Neraspoređeno po djelatnostima
 Poljoprivredna gazdinstva

Uvodne napomene

U Informaciji o investicijama na području Kantona Sarajevo za 2012. daje se osvrt na isplate za investicije i ostvarene investicije u Kantonu Sarajevo.

Informacija se, pored uvoda i rezimea, sastoji od dva dijela.

U prvom dijelu daju se podaci o isplatama za investicije prema izvorima finansiranja za 2012. i za prethodnu godinu, i to za Kanton Sarajevo i za Federaciju BiH. U ovom dijelu data je i struktura isplaćenih investicija prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010.

U drugom dijelu daju se ostvarene investicije u nova stalna sredstva za 2012. godinu, tehnička struktura ostvarenih investicija u nova stalna sredstva u 2012. godini i ostvarene investicije prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010.

Kod obrade ukupno ostvarenih investicija u 2012. godini po tehničkoj strukturi podaci, na nivou Kantona Sarajevo i Federaciji BiH data je komparacija sa prethodnom godinom.

Informacija je urađena na bazi Statističkog biltena br. 193, Investicije u stalna sredstva u Federaciji Bosne i Hercegovine za 2012. godinu, Federalnog zavoda za statistiku, koji je objavljen u decembru 2013. godine.

Federalni zavod za statistiku u ovom biltenu publikuje konačne podatke o investicijama u stalna sredstva za 2012. godinu prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010, koja je usklađena sa evropskom klasifikacijom NACE.

I Isplate za investicije na području Kantona Sarajevo

1. Isplate za investicije po osnovnim izvorima finansiranja

U toku 2012. godine vrijednost isplata za investicije, odnosno novčana ulaganja u stalna sredstva na području Kantona Sarajevo iznose 1.142,1 miliona KM, što je smanjenje 14% u odnosu na 2011. godinu.

U strukturi izvora finansiranja, u odnosu na 2011. godinu bilježi se povećanje isplata iz sredstava budžeta i udruženih sredstava, a iz svih ostalih uočava se smanjenje u odnosu na prošlu godinu.

Tabela 1. Isplate za investicije po osnovnim izvorima finansiranja Kantona Sarajevo u 000 KM

Godina	Ukupno	Iz sopstvenih sredstava	Iz udruženih sredstava	Iskorišteni finansijski krediti	Finasijski lizing	Iz sredstava fondova i budžeta	Iz ostalih izvora
2012.	1.142.177	679.394	29.683	268.668	39.076	49.668	75.687
2011.	1.332.635	811.060	21.519	331.025	39.976	36.586	92.469
Index 12/11.	86	84	138	81	98	136	82

Na području Federacije BiH vrijednost isplata za investicije u 2012. godini iznose 2.846,9 miliona KM što je manje za 2% u odnosu na 2011. godinu.

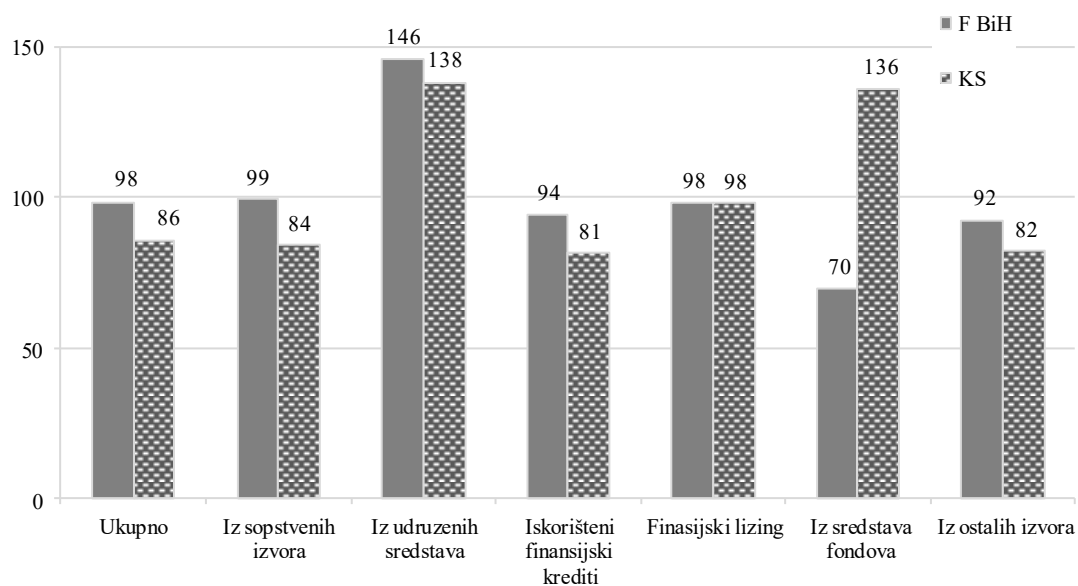
U strukturi izvora finansiranja, u odnosu na 2011. godinu bilježi se smanjenje isplate finansijskih kredita, finansijski lizing, iz sredstava fondova i budžeta iz ostalih izvora, i iz sopstvenih sredstava a iz udruženih sredstava se uočava povećanje u odnosu na prošlu godinu.

Tabela 2. Isplate za investicije po osnovnim izvorima finansiranja Federacije Bosne i Hercegovine u 000 KM

Godina	Ukupno	Iz sopstvenih sredstava	Iz udruženih sredstava	Iskorišteni finansijski krediti	Finasijski lizing	Iz sredstava fondova i budžeta	Iz ostalih izvora
2012.	2.846.956	1.695.459	138.259	688.969	109.903	71.998	142.367
2011.	2.906.670	1.710.716	94.929	731.363	112.114	103.302	154.247
Index 12/11	98	99	146	94	98	70	92

U cjelini gledano, ukupne isplate za investicije su zabilježile smanjenje na području Kantona Sarajeva, a i na području Federacije BiH (Graf 1.).

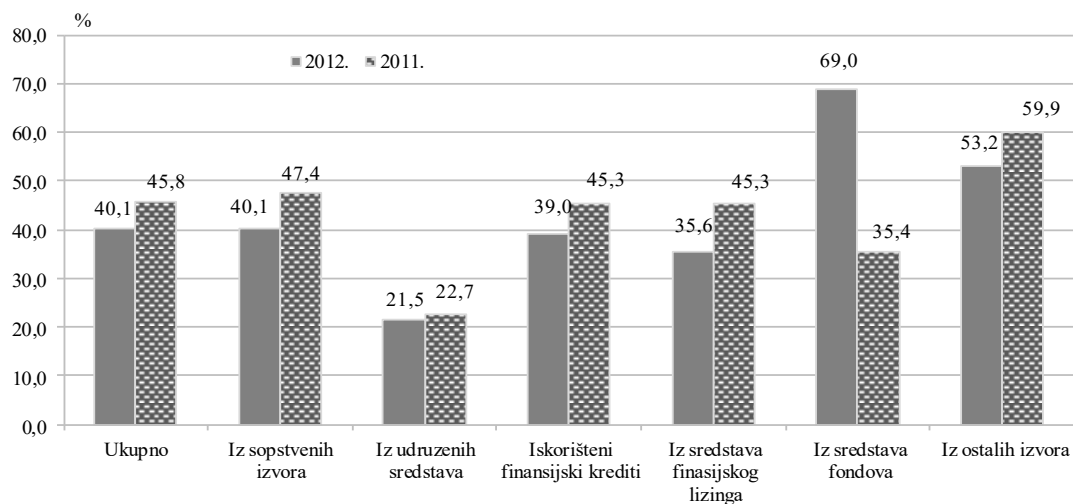
Indeksi isplata za investicije 2012/2011.

Graf 1.

U 2012. godini došlo je i do izmjena u učešću ukupnih isplata za investicije Kantona Sarajevo u isplatama Federacije BiH, kao i u pojedinim izvorima. Učešće ukupnih isplata Kantona se smanjilo sa 45,8% u 2011. godini na 40,1% u 2012. godini ili za 5,7 indeksna poena. U strukturi pojedinih izvora povećalo se učešće sredstava fondova, a u svim ostalim izvorima sredstava, došlo je do smanjenja učešća u 2012. godini u odnosu na 2011. godinu. (Graf 2.)

Učešće isplata za investicije KS u FBiH

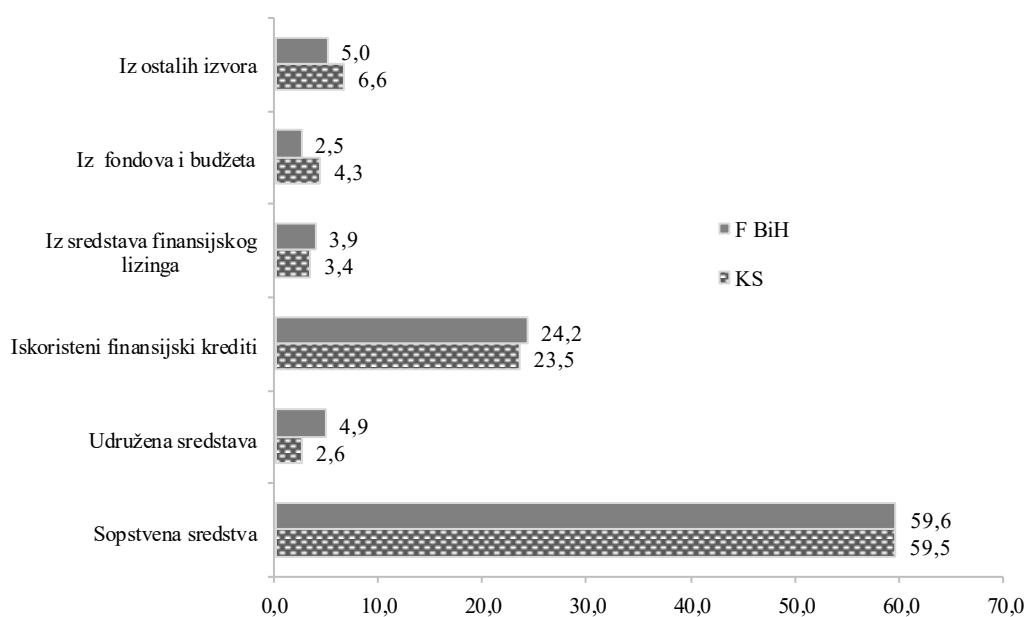

Graf 2.

Tabela 3. Struktura isplata za investicije po osnovnim izvorima finansiranja Kantona Sarajevo i FBiH u %

Isplate za investicije	2012.			2011.		
	Učešće KS u FBiH %	Kanton Sarajevo	Federacija BiH	Učešće KS u FBiH %	Kanton Sarajevo	Federacija BiH
Ukupno	40,1	100,0	100,0	45,8	100,0	100,0
Iz sopstvenih izvora	40,1	59,5	59,6	47,4	60,9	58,9
Iz udruženih sredstava	21,5	2,6	4,9	22,7	1,6	3,3
Iskorišteni finansijski krediti	39,0	23,5	24,2	45,3	24,8	25,2
Iz sredstava finansijskog lizinga	35,6	3,4	3,9	45,3	3,0	3,9
Iz sredstava fondova	69,0	4,3	2,5	35,4	2,7	3,6
Iz ostalih izvora	53,2	6,6	5,0	59,9	6,9	5,3

U 2012. godini u strukturi izvora finansiranja za investicije dominiraju isplate sopstvenih sredstava, (amortizacija i sredstva za proširenje materijalne osnove rada) sa učešćem od 59,5% na području Kantona Sarajevo, a sa 59,6% na području Federacije BiH. Sredstva iz iskorištenih finansijskih kredita učestvuju sa 23,5% na području Kantona Sarajevo, a na području Federacije sa 24,2%. (Graf 3.)

Struktura isplata ukupnih investicija prema izvorima sredstava Kantona Sarajevo i F BiH u 2012(%)

Graf 3.

2. Isplate za investicije prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010.

Posmatrana struktura isplata za investicije prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010. ukazuje da se u 2012. godini 49,5% ukupnih isplata na području Kantona odnose na četiri područja djelatnosti: proizvodnja i snabdijevanje energijom (17,0%), trgovina na veliko i malo (15,8 %), informacije i komunikacije (10,0%) i prerađivačka industrija (6,7%).

Na nivou Federacije BiH ova struktura ukazuje da se 53,9% ukupnih isplata odnosi na četiri područja djelatnosti: prerađivačka industrija (18,6%), trgovina na veliko i malo (17,0%), stručne naučne i tehničke djelatnosti (9,2%) i proizvodnja i snabdijevanje energijom (9,1%).

Sa stanovišta učešća isplata za investicije Kantona Sarajevo u isplatama iz Federacije BiH uočava se učešće u oblasti proizvodnja i snabdijevanje energijom (85,6%), oblasti uslužne djelatnosti (80,1%) u oblasti finansijsko djelatnosti i osiguranje (67,5%) u oblasti informacije i komunikacije, (67,4%), itd.

Ukupno učešće isplata za investicije Kantona Sarajevo u Federaciji BiH smanjeno je sa 45,8% u 2011. godini na 40,1% u 2012. godini.

Tabela 4. Struktura isplata za investicije Kantona Sarajevo i Federacije BiH u 2012. po KD

Područje djelatnosti	000 KM		u %		
	Kanton Sarajevo	Federacija BiH	Kanton Sarajevo	Federacija BiH	Učešće KS u FBiH
Pravna lica/osobe (Ukupno)	1.137.831	2.796	85,4	0,1	40.695,0
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	1.716	21.468	0,1	0,7	8,0
B Vađenje ruda i kamena	288	56.210	0,0	1,9	0,5
C Prerađivačka industrija	88.801	541.048	6,7	18,6	16,4
D Proizvodnja i snabdijevanje energijom	227.039	265.256	17,0	9,1	85,6
E Snabdijevanje vodom	16.092	37.516	1,2	1,3	42,9
F Građevinarstvo	35.120	117.181	2,6	4,0	30,0
G Trgovina na veliko i malo	210.420	495.575	15,8	17,0	42,5
H Prijevoz i skladištenje	98.877	176.697	7,4	6,1	56,0
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	19.566	50.940	1,5	1,8	38,4
J Informacije i komunikacije	133.067	197.445	10,0	6,8	67,4
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	53.709	79.622	4,0	2,7	67,5
L Poslovanje nekretninama	58.951	113.403	4,4	3,9	4,4
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	46.535	268.785	3,5	9,2	3,5
N Administrativne i uslužne djelatnosti	14.480	23.154	1,1	0,8	1,1
O Javna uprava i odbrana	50.979	192.660	3,8	6,6	3,8
P Obrazovanje	12.142	26.989	0,9	0,9	0,9
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	49.589	99.687	3,7	3,4	49,7
R Umjetnost, zabava i rekreacija	8.572	17.876	0,6	0,6	48,0
S Ostale uslužne djelatnosti	11.892	14.853	0,9	0,5	80,1
00 Neraspoređeno po djelatnostima	0	0	0	0	0
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	4.345	50.589	0,3	1,7	8,6
Ukupno	1.142.180	2.846.954	100,0	100,0	40,1

Poljoprivredna gazdinstva u ukupnim isplatama za investicije u Federaciji BiH učestvuju sa 1,7%, a njihovo učešće u ukupnim investicijama Kantona Sarajevo je 0,3%.

Analiza novčanih ulaganja u stalna sredstva prema djelatnostima investitora Kantona Sarajevo ukazuje na sljedeće:

- U 57,8% ukupnih isplata finansirali su investitori iz četiri djelatnosti: proizvodnja i snabdijevanje energijom (19,9%), trgovina na veliko i malo (18,4%) informacije i komunikacije (11,7%) i prerađivačka industrija (7,8%), (Graf 4.);
- U ukupnim sopstvenim izvorima finansiranja najznačajniji su investitori iz djelatnosti proizvodnja i snabdijevanje energijom (27,3%), trgovine na veliko i malo (19,6%), informacije i komunikacije (13,9%) i prerađivačka industrija (7,8%) itd;
- U ukupnim isplatama iz udruženih sredstava najznačajni su investitori djelatnosti trgovina na veliko i malo (39,3%), građevinarstvo (19,0%), proizvodnja i snabdijevanje energijom (17,3%) itd;
- U ukupnim isplatama iz finansijskih kredita najznačajni su investitori iz djelatnosti prijevoz i skladištenje (24,4%), trgovine na veliko i malo (18,3%), proizvodnja i snabdijevanje energijom (10,8%), itd;
- U ukupnim isplatama iz finansijskog lizinga najznačajniji su investitori iz djelatnosti trgovine na veliko i malo (38,8%), prerađivačke industrije (24,2%), prijevoz i skladištenje (9,3%), itd;
- U ukupnim isplatama iz fondova i budžeta najznačajniji su investitori iz djelatnosti zdravstvena i socijalna zaštita (60,9%), poslovanje nekretninama, (60,9%), prijevoz i skladištenje (14,5%) itd;
- U ukupnim isplatama iz ostalih izvora najznačajniji su investitori iz djelatnosti informacije i komunikacije (44,5%), proizvodnja i snabdijevanje energijom (9,5%) i snabdijevanje vodom (8,2%) itd. (Tabela 6).

Tabela 5. Isplate za investicije Kantona Sarajevo u 2012.god.

u 000 KM

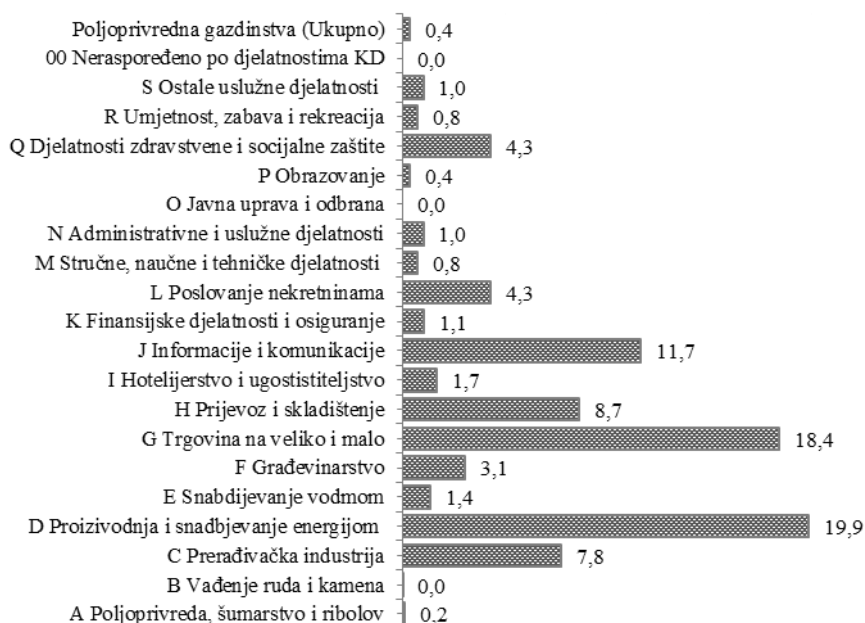
Djelatnost investitora	Izvori sredstava						
	Sopstvena sredstva	Udružena sredstva	Iskorišteni finansijski krediti	Finansijski lizing	Iz fondova i budžeta	Ostali izvori	Ukupno
Pravna lica/osobe (Ukupno)	677.103	29.683	266.680	39.076	49.668	75.621	1.137.831
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	1.619		61	36			1.716
B Vađenje ruda i kamena	227			61			288
C Prerađivačka industrija	52.886	2.133	23.964	9.450	318	50	88.801
D Proizvodnja i snabdijevanje energijom	185.754	5.135	28.905		84	7.161	227.039
E Snabdijevanje vodom	3.135	901	4.938		944	6.174	16.092
F Građevinarstvo	18.983	5.634	8.766	1.651		86	35.120
G Trgovina na veliko i malo	132.941	11.665	49.066	15.177	518	1.053	210.420
H Prijevoz i skladištenje	20.783		65.570	3.616	7.219	1.689	98.877
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	8.713	13	4.464	369		6.007	19.566
J Informacije i komunikacije	94.567		3.987	817	19	33.677	133.067
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	48.763		3.903	478		565	53.709
L Poslovanje nekretninama	9.283		49.489	55	94	30	58.951
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	22.345	388	15.842	805	6.500	655	46.535
N Administrativne i uslužne djelatnosti	5.318	1.256	2.088	5.346	427	45	14.480
O Javna uprava i odbrana	40.109		374			10.496	50.979
P Obrazovanje	10.491		171	246	94	1.140	12.142
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	14.960	2.073	553	292	30.250	1.461	49.589
R Umjetnost, zabava i rekreacija	2.998	78	2.250	578	459	2.209	8.572
S Ostale uslužne djelatnosti	3.230	408	2.289	100	2.741	3.124	11.892
00 Neraspoređeno po djelatnostima	0	0	0	0	0	0	0
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	2.291		1.988			66	4.345
Ukupno	679.394	29.683	268.668	39.076	49.668	75.687	1.142.180

Tabela 6. Strukta isplata za investicije Kantona Sarajevo u 2012. prema djelatnostima

u %

Djelatnost investitora	Izvori sredstava						Ukupno
	Sopstvena sredstva	Udružena sredstva	Iskorišteni finansijski krediti	Finansijski lizing	Iz fondova i budžeta	Ostali izvori	
Pravna lica/osobe (Ukupno)	99,7	100,0	99,3	100,0	100,0	99,9	99,6
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	0,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,2
B Vađenje ruda i kamena	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0
C Prerađivačka industrija	7,8	7,2	8,9	24,2	0,6	0,1	7,8
D Proizvodnja i snabdijevanje energijom	27,3	17,3	10,8	0,0	0,2	9,5	19,9
E Snabdijevanje vodom	0,5	3,0	1,8	0,0	1,9	8,2	1,4
F Građevinarstvo	2,8	19,0	3,3	4,2	0,0	0,1	3,1
G Trgovina na veliko i malo	19,6	39,3	18,3	38,8	1,0	1,4	18,4
H Prijevoz i skladištenje	3,1	0,0	24,4	9,3	14,5	2,2	8,7
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	1,3	0,0	1,7	0,9	0,0	7,9	1,7
J Informacije i komunikacije	13,9	0,0	1,5	2,1	0,0	44,5	11,7
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	1,5	0,0	0,1	0,6	0,2	1,5	1,1
L Poslovanje nekretninama	2,2	7,0	0,2	0,7	60,9	1,9	4,3
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	0,4	0,3	0,8	1,5	0,9	2,9	0,8
N Administrativne i uslužne djelatnosti	0,5	1,4	0,9	0,3	5,5	4,1	1,0
O Javna uprava i odbrana	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
P Obrazovanje	0,3	0,0	0,7	0,0	0,0	0,1	0,4
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	2,2	7,0	0,2	0,7	60,9	1,9	4,3
R Umjetnost, zabava i rekreacija	0,4	0,3	0,8	1,5	0,9	2,9	0,8
S Ostale uslužne djelatnosti	0,5	1,4	0,9	0,3	5,5	4,1	1,0
00 Neraspoređeno po djelatnostima	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	0,3	0,0	0,7	0,0	0,0	0,1	0,4
Ukupno	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Struktura ukupnih isplata za investicije po djelatnostima investitora u 2012.(%)

Graf 4.

Struktura isplata za investicije prema izvorima financiranja i djelatnosti, koja je data u Tabeli 7. upućuje na sljedeće:

- isplate iz sopstvenih sredstava, dakle sredstva amortizacije i sredstava za proširenje materijalne osnove rada, učestvuju sa 59,5% u ukupnim isplatama;
- kod investitora iz područja poljoprivrede, šumarstva i ribolova 94,3%, finansijske djelatnosti i osiguranje 90,8%, obrazovanja 86,4%, rudarstva 78,8%, poljoprivredna gazdinstva 52,7% itd. dominiraju isplate iz sopstvenih sredstava;
- isplate iz udruženih sredstava imaju značajno učešće u oblasti građevinarstva 16,0% itd;
- isplate iz iskorištenih finansijskih kredita imaju značajno učešće u oblasti poslovanje nekretninama 83,9%, prijevoz i skladištenje 66,3%, poljoprivredna gazdinstva 45,8%, itd;
- isplate iz fondova i budžeta imaju značajno učešće u ukupnim isplatama investitora u oblasti zdravstvene i socijalne zaštite 61,0%, itd;
- isplate iz ostalih izvora finansiranja imaju značajno učešće u ukupnim isplatama investitora u oblasti snabdijevanje vodom (38,4%), hotelijerstvo i ugostiteljstvo (30,7%), itd.

Tabela 7. Struktura isplata za investicije prema izvorima i djelatnostima u 2012.

u %

Djelatnost investitora	Izvori sredstava					Ostali izvori	Ukupno
	Sopstvena sredstva	Udružena sredstva	Iskorišteni finansijski krediti	Finansijski lizing	Iz fondova i budžeta		
Pravna lica/osobe (Ukupno)	59,5	2,6	23,4	3,4	4,4	6,6	100,0
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	94,3	0,0	3,6	2,1	0,0	0,0	100,0
B Vađenje ruda i kamena	78,8	0,0	0,0	21,2	0,0	0,0	100,0
C Prerađivačka industrija	59,6	2,4	27,0	10,6	0,4	0,1	100,0
D Proizvodnja i snabdijevanje energijom	81,8	2,3	12,7	0,0	0,0	3,2	100,0
E Snabdijevanje vodom	19,5	5,6	30,7	0,0	5,9	38,4	100,0
F Građevinarstvo	54,1	16,0	25,0	4,7	0,0	0,2	100,0
G Trgovina na veliko i malo	63,2	5,5	23,3	7,2	0,2	0,5	100,0
H Prijevoz i skladištenje	21,0	0,0	66,3	3,7	7,3	1,7	100,0
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	44,5	0,1	22,8	1,9	0,0	30,7	100,0
J Informacije i komunikacije	71,1	0,0	3,0	0,6	0,0	25,3	100,0
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	90,8	0,0	7,3	0,9	0,0	1,1	100,0
L Poslovanje nekretninama	15,7	0,0	83,9	0,1	0,2	0,1	100,0
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	48,0	0,8	34,0	1,7	14,0	1,4	100,0
N Administrativne i uslužne djelatnosti	36,7	8,7	14,4	36,9	2,9	0,3	100,0
O Javna uprava i odbrana	78,7	0,0	0,7	0,0	0,0	20,6	100,0
P Obrazovanje	86,4	0,0	1,4	2,0	0,8	9,4	100,0
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	30,2	4,2	1,1	0,6	61,0	2,9	100,0
R Umjetnost, zabava i rekreacija	35,0	0,9	26,2	6,7	5,4	25,8	100,0
S Ostale uslužne djelatnosti	27,2	3,4	19,2	0,8	23,0	26,3	100,0
00 Neraspoređeno po djelatnostima	0	0	0	0	0	0	0
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	52,7	0,0	45,8	0,0	0,0	1,5	100,0
Ukupno	59,5	2,6	23,5	3,4	4,3	6,6	100,0

II Ostvarene investicije na području Kantona Sarajevo

1. Ostvarene investicije po tehničkoj strukturi

Podaci o ostvarenim investicijama iskazuju se kao ukupno ostvarene investicije i ostvarene investicije u nova stalna sredstva.

Ostvarene investicije prikupljene su i obrađene putem obrasca INV-01 za 2012. godinu.

Ostvarene investicije predstavljaju vrijednost fizički realizovane izgradnje, izrade ili nabavke novih i polovnih/rabljenih stalnih sredstava tokom godine bez obzira na to jesu li završene i je li izvršena njihova isplata.

Ostvarene investicije u nova stalna sredstva odnose se na onaj dio stalnih sredstava koji je nabavljen neposredno od izvođača građevinskih radova, odnosno proizvođača opreme ili proizveden u vlastitoj režiji, odnosno ona investicijska dobra koja još nisu bila predmet kupoprodaje između neposrednih korisnika tih dobara. Ovdje se uključuje i polovna/rabljena oprema nabavljena u inostranstvu budući da izravno utiče na porast nacionalnog bogatstva u zemlji. Ostala polovna sredstva nisu uključena u ostvarene investicije u nova sredstva. U nabavku novih stalnih sredstava svrstavaju se i investicije u veća poboljšanja postojećih stalnih sredstava.

U skladu sa metodologijom stalna sredstva grupisana su u dvije osnovne grupe: materijalna stalna sredstva i nematerijalna stalna sredstva. U ostvarene investicije u nova stalna sredstva uključeni su troškovi prijenosa vlasništva zemljišta.

Ostvarene investicije u nova stalna sredstva u 2012. godini na području Kantona Sarajevo iznose 791,9 miliona KM, što je smanjenje za 13% u odnosu na 2011. godinu.

Tehnička struktura ostvarenih investicija ukazuje da je do povećanja došlo u svim kategorijama, osim u kategoriji strojevi, oprema i transportna sredstva gdje je zabilježeno smanjenje 28% i ostala materijalna sredstva gdje je zabilježeno smanjenje od 16%.

Tabela 8. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi Kantona Sarajevo u 000 KM

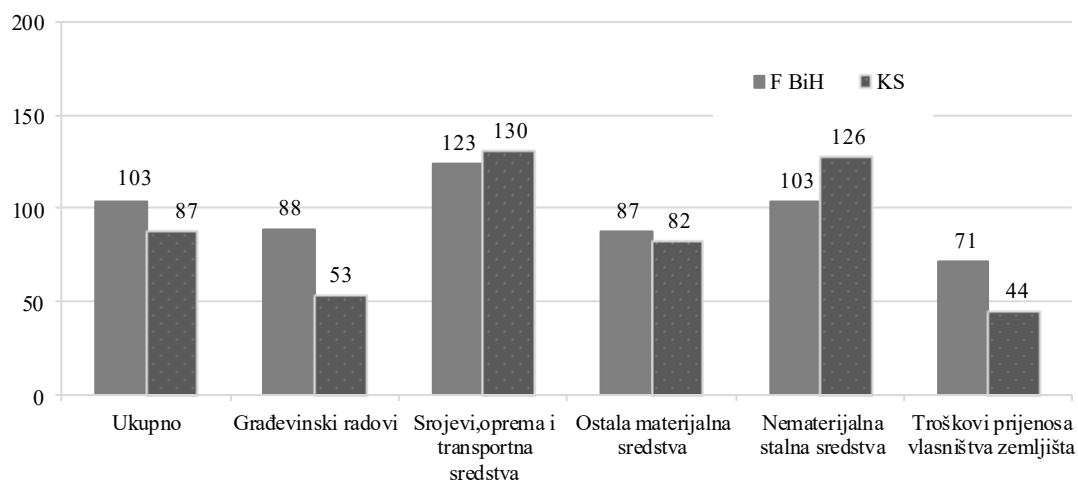
Godina	Ukupno	Materijalna stalna sredstva			Nematerijalna stalna sredstva	Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta
		Građevinski radovi	Srojevi, oprema i transportna sredstva	Ostala materijalna sredstva		
2012.	791.908	327.905	391.977	3.070	67.386	1.570
2011.	909.214	308.233	542.410	3.668	54.365	538
Index 12/11	87	106	72	84	124	292

Na području Federacije BiH vrijednost ostvarenih investicija u nova stalna sredstva u 2012. godini iznosi 2.618,8 miliona KM, što je smanjenje za 1% u odnosu na 2011. godinu.

Tehnička struktura ostvarenih investicija ukazuje da je do povećanja došlo u kategorijama, građevinski radovi gdje je povećanje 1%, nematerijalna sredstva sa povećanjem od 24%, troškovi prijenosa vlasništva zemljišta 32%.

Tabela 9. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi Federacije BiH u 000 KM

Godina	Ukupno	Materijalna stalna sredstva			Nematerijalna stalna sredstva	Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta
		Građevinski radovi	Srojevi, oprema i transportna sredstva	Ostala materijalna sredstva		
2012.	2.618.829	1.221.310	1.242.354	36.629	115.432	3.104
2011.	2.652.656	1.207.774	1.309.479	40.254	92.801	2.348
Index 12/11	99	101	95	91	124	132

Indeksi ostvarenih investicija 2012/2011. po tehničkoj strukturi

Graf 5.

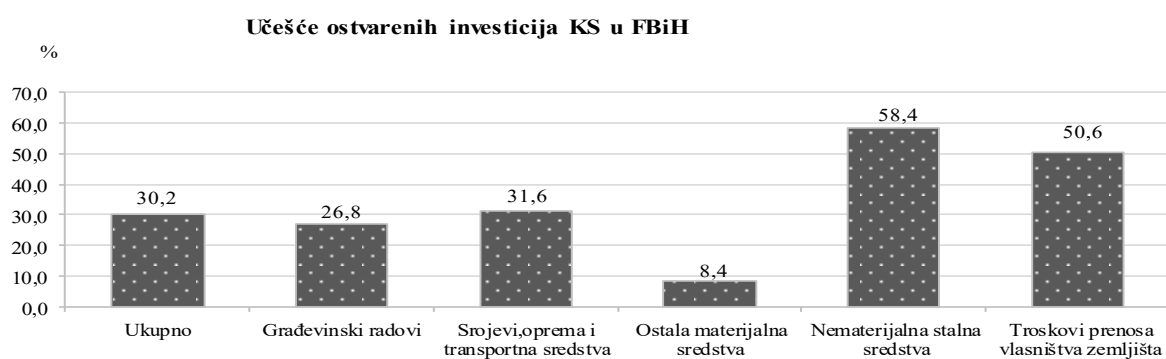
Učešće ukupno ostvarenih investicija u nova stalna sredstva Kantona Sarajevo u Federaciji iznosi 30,2% u 2012. godini. Ostvarene investicije u građevinske radove i opremu na području Kantona Sarajevo učestvuju sa 26,8%, odnosno 31,6% u ukupnim ostvarenim investicijama u Federaciji BiH. U strukturi ostvarenih investicija najveće učešće imaju troškovi nematerijalnih stalnih sredstava 58,4%, značajno učešće imaju troškovi prijenosa vlasništva zemljišta sa 50,6%, a najmanje ostala materijalna stalna sredstva 8,4%.

U 2012. godini ostvarene investicije u opremu učestvuju sa 49,5% u ukupno ostvarenim investicijama na području Kantona Sarajevo, a na području Federacije BiH sa 47,4%. Učešće ostvarenih investicija u građevinske radove je 41,4% u ukupnim investicijama na području Kantona Sarajevo, a 46,6% na području Federacije BiH.

Tabela 10. Struktura ostvarenih investicija po tehničkoj strukturi Kantona Sarajevo i FBiH

u %

Ostvarene investicije	2012.			2011.		
	Učešće KS u FBiH %	Kanton Sarajevo	Federacija BiH	Učešće KS u FBiH %	Kanton Sarajevo	Federacija BiH
Ukupno	30,2	100,0	100,0	34,3	100,0	100,0
Građevinski radovi	26,8	41,4	46,6	25,5	33,9	45,5
Srojevi,oprema i transportna sredstva	31,6	49,5	47,4	41,4	59,7	49,4
Ostala materijalna sredstva	8,4	0,4	1,4	9,1	0,4	1,5
Nematerijalna stalna sredstva	58,4	8,5	4,4	58,6	6,0	3,5
Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta	50,6	0,2	0,1	22,9	0,1	0,1

Graf 6.

2. Ostvarene investicije prema Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010.

Sa stanovišta namjene ulaganja, na području Kantona Sarajevo, u 2012. godini 41,9% ukupno ostvarenih investicija uloženo je u slijedeća područja djelatnosti: trgovina na veliko i malo (18,6%), informacije i komunikacije (13,1%) i prerađivačka industrija (10,2%).

Na području Federacije BiH u 2012. godini je 51,7% ukupno ostvarenih investicija realizovano u prerađivačka idustrija (18,7%),trgovina na veliko i malo (16,7%) građevinarstvo (16,3%).

U 2012. godini značajno je učešće Kantona Sarajevo u Federaciji BiH u skoro svim djelatnostima. Najveće učešće je u djelatnostima: ostale uslužne djelatnosti (74,4%), finansijske djelatnosti i osiguranje (67,0%) administrativne i uslužne djelatnosti (62,3%), poslovanje nekretninama (61,8%), stručne naučne i tehničke djelatnosti (60,2%), a najmanje u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribolova (7,7%) i vađenje ruda i kamena (0,4%) itd.

Tabela 11. Struktura ostvarenih investicija Kantona Sarajevo i Federacije BiH u 2012. godini po djelatnostima

Područje djelatnosti	u 000 KM			u %	
	Kanton Sarajevo	Federacija BiH	Kanton Sarajevo	Federacija BiH	Učešće KS u FBiH
Pravna lica/osobe (Ukupno)	787.562	2.568.240	99,5	98,1	30,7
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	1.493	19.419	0,2	0,7	7,7
B Vađenje ruda i kamena	214	59.512	0,0	2,3	0,4
C Prerađivačka industrija	80.991	489.573	10,2	18,7	16,5
D Proizvodnja i snabdijevanje energijom	46.949	272.246	5,9	10,4	17,2
E Snabdijevanje vodom	16.138	50.874	2,0	1,9	31,7
F Građevinarstvo	75.399	427.524	9,5	16,3	17,6
G Trgovina na veliko i malo	147.264	438.151	18,6	16,7	33,6
H Prijevoz i skladištenje	55.573	114.440	7,0	4,4	48,6
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	18.321	51.043	2,3	1,9	35,9
J Informacije i komunikacije	103.498	206.333	13,1	7,9	50,2
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	48.798	72.883	6,2	2,8	67,0
L Poslovanje nekretninama	21.861	35.396	2,8	1,4	61,8
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	23.217	38.570	2,9	1,5	60,2
N Administrativne i uslužne djelatnosti	11.023	17.689	1,4	0,7	62,3
O Javna uprava i odbrana	50.908	94.801	6,4	3,6	53,7
P Obrazovanje	15.280	32.251	1,9	1,2	47,4
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	51.630	102.202	6,5	3,9	50,5
R Umjetnost, zabava i rekreacija	10.821	34.324	1,4	1,3	31,5
S Ostale uslužne djelatnosti	8.186	11.008	1,0	0,4	74,4
00 Neraspoređeno po djelatnostima	0	0	0	0	0
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	4.346	50.589	0,5	1,9	8,6
Ukupno	791.908	2.618.829	100,0	100,0	30,2

Ulaganja u poljoprivredna gazdinstva u ukupno ostvarenim investicijama u 2012. godini imaju učešće na području Federacije BiH od 1,9%, a Kantonu Sarajevo učestvuje sa 0,5%.

Analiza strukture ovih ulaganja ukazuje na sljedeće:

- od ukupno ostvarenih ulaganja u iznosu od 791,908 miliona KM, 41,9% odnosno 331,7 miliona KM odnosi se na područje djelatnosti: trgovina na

veliko i malo (18,6%), informacije i komunikacije (13,1%) i prerađivačka industrija (10,2%),

- od ukupno ostvarenih investicija u građevinske radove uloženo je 192,1 miliona KM, odnosno preko 58%, u trgovinu na veliko i malo (24,2%), građevinarstvo (17,5%), prijevoz i skladištenje (8,8%) i prerađivačku industriju (8,1%),
- u ukupnim ulaganjima u opremu u iznosu 185,2 miliona KM, preko 47,3%, informacije i komunikacije (19,4%), trgovina na veliko i malo (15,9%) i prerađivačka industrija (12,0%);
- u ulaganjima u nematerijalna stalna sredstva najviše participiraju ulaganja u oblasti proizvodnja i snabdijevanje energijom (24,0%) i javna uprava i odbrana (14,6%), da finansijske djelatnosti i osiguranje, informacije i komunikacije i prerađivačka industrija participiraju između 11% i 11,6%.

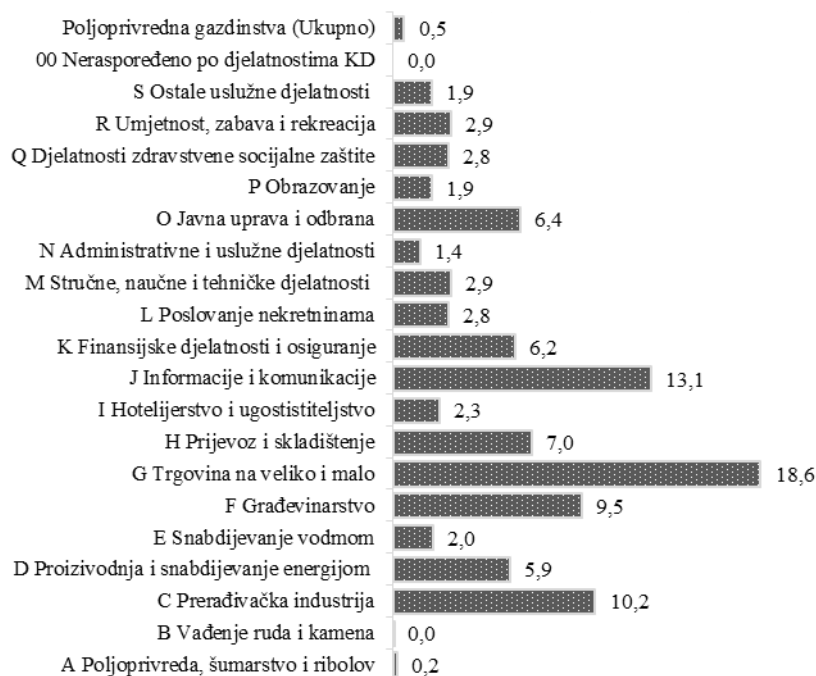
Tabela 12. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva KS u 2012.god. po tehničkoj strukturi i djelatnostima u 000 KM

Namjena ulaganja	Materijalna stalna sredstva			Nematerijalna stalna sredstva	Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta	Ukupno
	Građevinski radovi	Srojevi, oprema i transportna sredstva	Ostala materijalna sredstva			
Pravna lica/osobe (Ukupno)	326.575	391.442	589	67.386	1.570	787.562
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	290	482	279	442		1.493
B Vađenje ruda i kamena	97	117				214
C Prerađivačka industrija	26.588	46.931	46	7.419	7	80.991
D Proizvodnja i snabdijevanje energijom	14.000	16.781		16.159	9	46.949
E Snabdijevanje vodom	7.307	8.807		24		16.138
F Građevinarstvo	57.390	11.482		6.515	12	75.399
G Trgovina na veliko i malo	79.391	62.236	29	5.023	585	147.264
H Prijevoz i skladištenje	28.798	26.505	3	266	1	55.573
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	11.599	6.535	1	186		18.321
J Informacije i komunikacije	19.210	76.093		7.613	582	103.498
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	15.658	25.316	33	7.791		48.798
L Poslovanje nekretninama	19.353	2.056		244	208	21.861
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	8.277	10.849		4.088	3	23.217
N Administrativne i uslužne djelatnosti	1.964	8.666	16	289	88	11.023
O Javna uprava i odbrana	7.398	33.598	101	9.805	6	50.908
P Obrazovanje	10.406	4.407	1	466		15.280
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	7.141	43.976		513		51.630
R Umjetnost, zabava i rekreacija	6.551	3.884	70	316		10.821
S Ostale uslužne djelatnosti	5.158	2.722	11	226	69	8.186
00 Neraspoređeno po djelatnostima	0	0	0	0	0	0
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	1.330	535	2.481			4.346
Ukupno	327.905	391.977	3.070	67.386	1.570	791.908

Tabela 13. Struktura ostvarenih investicija u nova stalna sredstva Kantona Sarajevo prema djelatnostima u 2012.god u %

Namjena ulaganja	Materijalna stalna sredstva			Nematerijalna stalna sredstva	Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta	Ukupno
	Građevinski radovi	Srojevi, oprema i transportna sredstva	Ostala materijalna sredstva			
Pravna lica/osobe (Ukupno)	99,6	99,9	19,2	100,0	100,0	99,5
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	0,1	0,1	9,1	0,7	0,0	0,2
B Vađenje ruda i kamena	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C Prerađivačka industrija	8,1	12,0	1,5	11,0	0,4	10,2
D Proizvodnja i snabdijevanje energijom	4,3	4,3	0,0	24,0	0,6	5,9
E Snabdijevanje vodom	2,2	2,2	0,0	0,0	0,0	2,0
F Građevinarstvo	17,5	2,9	0,0	9,7	0,8	9,5
G Trgovina na veliko i malo	24,2	15,9	0,9	7,5	37,3	18,6
H Prijevoz i skladištenje	8,8	6,8	0,1	0,4	0,1	7,0
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	3,5	1,7	0,0	0,3	0,0	2,3
J Informacije i komunikacije	5,9	19,4	0,0	11,3	37,1	13,1
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	4,8	6,5	1,1	11,6	0,0	6,2
L Poslovanje nekretninama	5,9	0,5	0,0	0,4	13,2	2,8
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	2,5	2,8	0,0	6,1	0,2	2,9
N Administrativne i uslužne djelatnosti	0,6	2,2	0,5	0,4	5,6	1,4
O Javna uprava i odbrana	2,3	8,6	3,3	14,6	0,4	6,4
P Obrazovanje	3,2	1,1	0,0	0,7	0,0	1,9
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	5,9	0,5	0,0	0,4	13,2	2,8
R Umjetnost, zabava i rekreacija	2,5	2,8	0,0	6,1	0,2	2,9
S Ostale uslužne djelatnosti	3,2	1,1	0,0	0,7	0,0	1,9
00 Neraspoređeno po djelatnostima	0	0	0	0	0	0
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	0,4	0,1	80,8	0,0	0,0	0,5
Ukupno	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

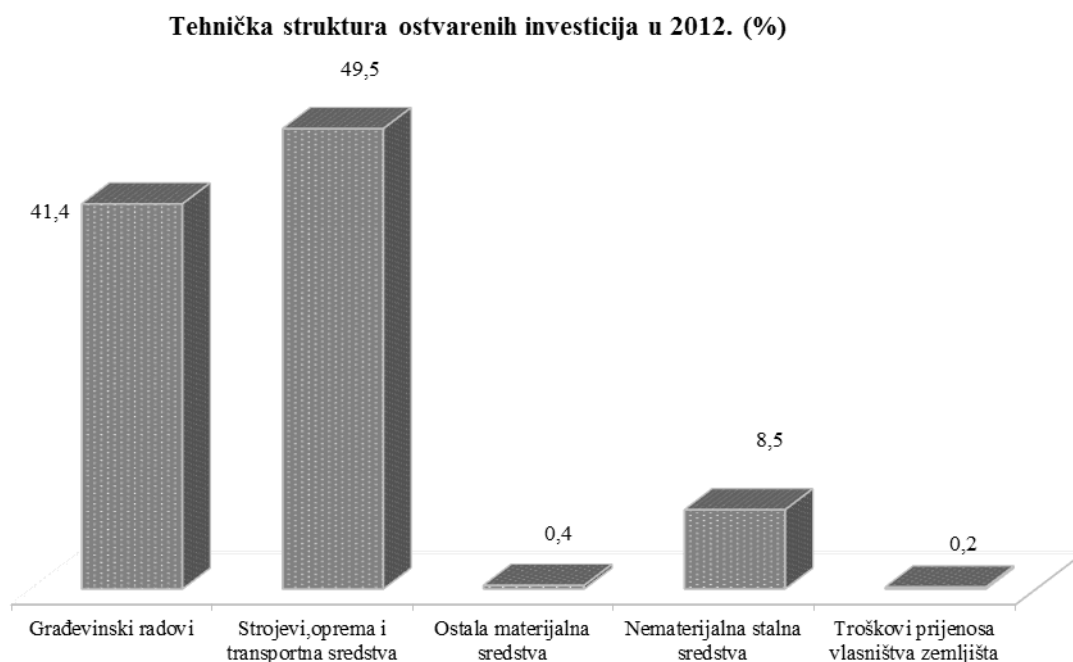
Struktura ukupno ostvarenih investicija prema namjeni ulaganja u 2012. (%)

Graf 7.

Ostvarene investicije u nova stalna sredstva prema tehničkoj strukturi i djelatnostima daju se u Tabeli 14. i upućuju na sljedeće:

- od ukupno ostvarenih investicija, na građevinske radove odnosi se 41,4%, a opremu 49,5%;
- najveći dio ulaganja u građevinske radove odnosi se na finansijske djelatnosti i osiguranje (88,5%), obrazovanje (88,5%), snabdijevanje vodom (76,1%), umjetnost zabava i rekreacija (68,1%), itd;

Graf 8.

- ulaganje u opremu je najviše zastupljeno u oblastima stručne, naučne i tehničke djelatnosti (78,6%), hotelijerstvo i ugostiteljstvo (73,5%), administrativne i uslužne djelatnosti (73,5%), vađenje ruda i kamena (57,9%), itd;
- u ulaganjima, u nematerijalna stalna sredstva, najviše participiraju oblasti prerađivačka industrija (34,4%), poljoprivrede, šumarstvo i ribolov (29,6%), poslovanje nekretninama (17,6%), itd.

Tabela 14. Ostvarene investicije u nova stalna sredstva Kantona Sarajevo prema tehničkoj strukturi u 2012.god. u %

Namjena ulaganja	Materijalna stalna sredstva			Nematerijalna stalna sredstva	Troškovi prijenosa vlasništva zemljišta	Ukupno
	Građevinski radovi	Srojevi, oprema i transportna sredstva	Ostala materijalna sredstva			
Pravna lica-ukupno	41,5	49,7	0,1	8,6	0,2	100,0
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	19,4	32,3	18,7	29,6	0,0	100,0
B Vađenje ruda i kamena	32,8	57,9	0,1	9,2	0,0	100,0
C Prerađivačka industrija	29,8	35,7	0,0	34,4	0,0	100,0
D Proizvodnja i snabdijevanje energijom	45,3	54,6	0,0	0,1	0,0	100,0
E Snabdijevanje vodom	76,1	15,2	0,0	8,6	0,0	100,0
F Građevinarstvo	53,9	42,3	0,0	3,4	0,4	100,0
G Trgovina na veliko i malo	51,8	47,7	0,0	0,5	0,0	100,0
H Prijevoz i skladištenje	63,3	35,7	0,0	1,0	0,0	100,0
I Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	18,6	73,5	0,0	7,4	0,6	100,0
J Informacije i komunikacije	32,1	51,9	0,1	16,0	0,0	100,0
K Finansijske djelatnosti i osiguranje	88,5	9,4	0,0	1,1	1,0	100,0
L Poslovanje nekretninama	35,7	46,7	0,0	17,6	0,0	100,0
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	17,8	78,6	0,1	2,6	0,8	100,0
N Administrativne i uslužne djelatnosti	18,6	73,5	0,0	7,4	0,6	100,0
O Javna uprava i odbrana	32,1	51,9	0,1	16,0	0,0	100,0
P Obrazovanje	88,5	9,4	0,0	1,1	1,0	100,0
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	35,7	46,7	0,0	17,6	0,0	100,0
R Umjetnost, zabava i rekreacija	68,1	28,8	0,0	3,0	0,0	100,0
S Ostale uslužne djelatnosti	0	0	0	0	0	0
00 Neraspoređeno po djelatnostima	30,6	12,3	57,1	0,0	0,0	100,0
Poljoprivredna gazdinstva (Ukupno)	41,4	49,5	0,4	8,5	0,2	100,0
Ukupno	41,4	49,5	0,4	8,5	0,2	100,0

Rezime

- U toku 2012. godine isplate investicija na području Kantona Sarajevo iznose 1.142,1 miliona KM, što je 40,1% ukupnih isplata Federacije BiH. U odnosu na 2011. godinu došlo je do smanjenja isplata za investicije na području Kantona Sarajevo za 14%, a na području Federacije BiH za 2%.
- U 2012. godini u strukturi izvora finansiranja dominiraju isplate za investicije iz sopstvenih sredstava (amortizacija i sredstva za proširenje materijalne osnove rada) sa učešćem od 59,5% na području Kantona Sarajevo, a sa 59,6% na području Federacije BiH. Sredstva iz izvora iskorištenih finansijskih kredita učestvuju sa 23,5% na području Kantona Sarajevo, a na području Federacije sa 24,2%.
- Posmatrana struktura isplata za investicije prema Klasifikaciji djelatnosti 2010 ukazuje da se u 2012.godini 49,5% ukupnih isplata na području Kantona odnose na četiri područja djelatnosti: proizvodnja i snabdijevanje energijom (17,0%), trgovina na veliko i malo (15,8 %) i informacije i komunikacije (10,0%) prerađivačka industrija (6,7%). Učešće isplata Kantona Sarajevo u isplatama Federacije BiH iznosi 40,1% i najveće učešće je na području proizvodnja i snabdijevanje energijom (85,6%), ostale uslužne djelatnosti (80,1%) finansijske djelatnosti i osiguranje (67,5%), informacije i komunikacije (67,4%) itd.
- Vrijednost efektivno izvršene izgradnje objekata i nabavke opreme i ostalog u 2012. godini na području Kantona Sarajevo iznosi 791,9 miliona KM, odnosno preko 30,2% vrijednosti ostvarenih investicija Federacije BiH.
- U ukupnim ostvarenim investicijama u nova stalna sredstva građevinski radovi učestvuju sa 41,4% na području Kantona Sarajevo, a na području Federacije BiH sa 46,6%, oprema učestvuje sa 49,5% na području Kantona Sarajevo, a na području Federacije sa 47,4%.
- Sa stanovišta namjene ulaganja, na području Kantona Sarajevo, u 2012. godini 51% ukupno ostvarenih investicija uloženo je u slijedeća područja djelatnosti: trgovina na veliko i malo (18,6%), informacije i komunikacije (13,1%), prerađivačka industrija (10,2%) i građevinarstvo (9,5%). U 2012. godini sa stanovišta namjene, ukupne ostvarene investicije Kantona Sarajevo učestvuju sa 30,2% u Federaciji BiH, na ostale uslužne djelatnosti se odnosi (74,4%), finansijske djelatnosti i osiguranje (67,0%), administrativne i uslužne djelatnosti (62,3%), poslovanje nekretninama (61,8%), a najmanje učešće imaju djelatnosti poljoprivrede i šumarstva 7,7% i rudarstva 0,4%.

Izvori:

- ❑ Investicije u stalna sredstva Federaciji Bosne i Hercegovine 2012, Statistički bilten 193. Federalni zavod za statistiku, Sarajevo, decembar 2013. godine.
- ❑ Informacija o investicijama na području Kantona Sarajevo u 2011. godini, Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, Sarajevo, januar 2013.